

שבילה

■ רַנֵּר (באנגלית: table runner)

מפה ארוכה וצרה שפורסים באמצע השולחן לאורכו לקישוט. המונח שבילה הנגזר מ'שביל', משמעו גם שטיח ארוך וצר.

רפידה

■ (underfelt: באנגלית)

מצע דק שפורסים מתחת לשולחן כדי להגן על השולחן מחום, מנוזלים וכיוצא בהם. רפידה משורש רפ"ד קרוב אל השורש רב"ד. הוראתו – לפרוס, לשטוח. המונח רפידה, שמשמעו בדרך כלל שכבת מגן דקה, משמש גם בתחומים אחרים, למשל רפידת הפלם במכונית, רפידות נעליים.

מצעית

■ (place-mat: באנגלית)

תחתית או מפה קטנה עשויה פלסטיק, בד, נייר ועוד, ששמים מתחת למערכת הכלים של הסועד – לנוי או כדי להגן על השולחן. מצעית – מצע ותוספת ית המציינת לעתים הקטנה. שורש המילה יצ"ע, והוראתו לשים, להניח. מצעית עֶבְרִי היא התחתית שמניחים מתחת לעכבר המחשב.

מפרסה

■ (slicer: באנגלית)

מכונה לפריסת מזון מוצק, כגון לחם, גבינה קשה, נקניק. יש מפרסה חשמלית, למשל לפריסת לחם; ויש מפרסה ידנית, למשל לפריסת גבינה קשה. המילה מפרסה שקולה במשקל המכונות והמכשירים, כגון מסְחָטָה (מכונה לסחיטת מיץ), מְשַׁאֲבָה, מְצַלְמָה.

תנו דעתכם

תזכורת לשמות מיני מאכל עבריים: קציף (שייק), מופינים (muffins), מדְגָנִים (cereals), שֶׁנֶף (וניל). תנו דעתכם להגיית המונחים האלה: מְתַאֲבֵן (appetizer) – בי"ת רפה, צורת הרבים: מְתַאֲבָנִים; שְׁפּוּד – פתח בשי"ן.

לפועל פָּרַס שני משמעים: חֲתָף; מְתַח וּשְׁטַח. למשמעות השנייה קיים (במקרא) גם הכתיב בשי"ן. הכתיב בסמ"ך רווח בלשון חז"ל, והוא הכתיב המומלץ בעברית החדשה.

המונחים שבעלון הזה הם לקט של מונחים בכלכלת הבית ושל מילים בשימוש כללי שנקבעו בעבר: מונחי תבשילים וכלי בישול, תרע"ב (1912); 500 מונחים בכלכלת הבית, תשל"ח (1977); מילים בשימוש כללי, תשנ"ד (1994).